

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in "inzerate" sprejema upravnništvo v Katol. Tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Uredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Pe pošiljatelj prejemanj:
za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta : 13 — h
četrt : 6, 50 — h
mesec : 2, 20 — h
V upravništvu prejemanj:
za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta : 10 — h
četrt : 5 — h
mesec : 1, 70 — h
Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Štev. 132.

V Ljubljani, v sredo 12. junija 1901.

Letnik XXIX.

Socialne razmere v Italiji.

V Italiji se je zadnje desetletje začelo socialno gibanje živahno razvijati. Vlada seveda stoji ljudstvu nasproti kot zastopnica liberalnega kapitalizma, finance so v neredu in blagajne prazne. A v ljudstvu se živahno giblje in velike ideje novega veka — dobre in slabe — prodirajo vedno globlje v mase.

Socialna demokracija je zvalila mnogo delavcev in delavk v svoj tabor. Temu se ni čuditi. V družbi je gospodaril toliko let mrzli in brezsrčni liberalizem, verski čut se je gojil le privatno, med tem ko je framaonstvo vzelo celo javnost zase. Duhovščina je izpolnjevala svojo ožjo nalogo v cerkvi, a ven med ljudstvo ni šla, prepuščajoč javnost popolnoma ljudem, ki so goreli za »enotno Italijo«, svobodomiselnost in za boj proti klerikalizmu. Na deželi se je začelo brezversko gibanje tudi že širiti. Učitelji, zdravniki in možje, ki so se od vojaščine vrnili na deželo, so razširjali liberalni nauk vedno bolj, in tako se je pokazal pogubni vpliv liberalne javnosti na privatno življenje. Liberalizem je prevzel višje kroge, ki so se udali framaonstvu, a nižji so se udajali socialni demokraciji.

To je vzbudilo katoličane k vstrajnemu delu. Posebno v severnem delu Italije je katoliško gibanje že v lepem cvetu in je doseglo že lepe vspehe. Slabše je v južnih krajih, kjer se katoličani še niso dvignili do organizatoričnega socialnega dela. V Emiliji in Romanji napreduje socializem s hitrimi koraki.

Vlada je z najostrejšimi sredstvi nastopila proti katoličanom, zlasti proti samostanom. Škoda je bila prvi hip velika, a sedaj se kaže, da tudi v Italiji vsak krivičen pritisk rodi hud odpor. Sedaj po zakonih, ki so jih hoteli uničiti, delujejo samostani živahneje in intenzivneje nego prej. Katoliške šole napredujejo. Iz višjih in srednjih stanov stariši v velikem številu pošiljajo svoje sinove in hčere v samostanske šole, tako, da imajo državne interkonfesijonelne šole čisto malo učencev. Med delavci je bilo pred kratkim še tako slabo, da se duhovnik ni smel prikazati mednje, da ga ne bi inzultirali. Sedaj pa je v mnogih krajih že duhovnik edini prijatelj delavcev. Delavci to vedo, in kršč. soc. stranke krepko rasejo. Res je med de-

lavci sedaj še večina nasprotna, a kmalu bo katoliška misel tudi med njimi dobila večino, ako tako brzo napreduje.

Med italijanskimi katoličani sta sedaj dve struji, ki si nista sovražni, a si stojita vendar nasproti kakor dvoje naziranj. Ena je stara konservativna stranka, ki še ni vsprejela v se novih socialnih idej. Ta nima na ljudstvo mnogo upliva. V južni Italiji duhovščina živi še v starih nazorih. Tam so duhovniki sveti, pošteni, prijazni, delujejo v cerkvi izvrstno, a bojevitosti, katera se pridobi samo s sociološko izobrazbo, jim manjka. Semenišča še niso preustrojena v modernem smislu, in se ne ozirajo še na nove socialne potrebe. V srednji Italiji, »nell' alta Italia« je pa mlajši naraščaj že mnogo agilnejši. Interesi kmetov in delavcev so jim znani, in v mnogih krajih se že organizuje kmet proti kapitalistični konkurenci. Veselo in krepko gibanje pa vlada v severni Italiji. Od Milana do Benetk je dežela že prepredena s krepkimi kršč.-soc. organizmi. Med kmeti je že nebroj rajazenovk in v vsakem mestu se organizujejo kršč.-soc. delavci proti soc.-dem.

Katoliški shodi so se začeli v Italiji l. 1875. Od začetka so se pečali edino le z verskimi vprašanji v najožjem smislu. Od leta 1891. dalje so se pod vplivom enciklik Leona XIII. začeli pečati tudi s socialnimi vprašanji, in od tega časa jim je zrasel ugled in vpliv. Zdaj se se čuti nekoliko razloček med starimi konservativci in med mlajšimi »kršč.-dem.«, a gotovo je, da bo zlasti papežev vzgled potegnil vse katoličane v novi mladi, zmagojoči tok kršč. dem.

S stari liberalizmom katoličani ne računajo več. Sicer sedaj še gospodarji v državi in ima v zbornici večino, in vladarska hiša mu je naklonjena. A njegovo gospodarstvo je tako slabo, da je najbolje, ako po papeževem navodilu puste katoličani, da se sam uje in propade. Potem pride do odločilnega boja med katolicizmom in ateističkim socializmom.

Državni zbor.

Dunaj, 11. junija.

Parlamentarna tovarna.

Kar obstoji avstrijski državni zbor, menda še ni dovršil v tako kratkem času

toliko in tako važnih zakonov. Pred veliko nočjo ni bilo še pravega ognja, stranke so bile še nezaupljive na parlamentarnih tleh, vedno je pretela še nevarnost, da se ali tla udro ali streha sesede. Po veliki noči pa je šlo delo izpod rok kakor v tovarni, ki mora do gotovega časa izvršiti nujna naročila. Zakoni so kar frčali iz poslanske v gosposko zbornico in odtod v državno tiskarno. Mej temi zakoni pa so nekateri, ki ostanejo kot trajen spomenik na obstrukcijsko povodenj ter mejnik za novo setev in žetev. Pristojbinska novela, državna žganjarina, deveturni delavnik za premogarje, vinska klavzula, zakon proti ponarejanju masla, železnica čez Ture in Karavanke do Trsta, vodne stavbe, prememba obrtnega reda in 18 železnic nižje vrste — to so plodovi resnega parlamentarnega dela. Poleg tega je zbornica dovolila začasni proračun in vsaj za leto vpokojila § 14. ter dovršila prvo branje kvotnega zakona. Razni odseki so pripravili mnogo gradiva za bodoče zasedanje, omenim naj le zakon o kmečkih zadrugah, ki že deset let straši po parlamentu neprijatelje kmečke organizacije.

Premirje.

Odkrito pa moramo priznati, da je to delo v prvi vrsti zasluga ministerskega predsednika dr. pl. Körberja. Zapustil je višave nepristopnih ministrov ter stopil v sredo mej narod, mej ljudske zastopnike ter jim prijazno stiskal roke. Ko je videl, da so politična in narodna vprašanja nevarne čeri v valovju strašnih preprirov, zabrnil je državno ladijo v mirne vode gospodarskih vprašanj. S previdno taktiko je preračunal vsak korak, da ne zagazi ali zadene ob nepremagljive ovire na levi in desni. Z birokratsko natančnostjo in potrpežljivo dobrohotnostjo je delal gaz v neprodni goščavi političnih nasprotij. Na levo in desno je delil male koncesije, ki ohlajajo sangvinike in navdušujejo melanholike. V prvi vrsti seveda je dr. pl. Körber krotil češkega leva ter omamljal vsenemškega zmaja. Metal je v brlog oslajeno pičo na račun boljšega prepričanja in tudi na škodo javne morale. Z biseri je plačal pritajeno prijaznost lernejske kače, ki siče strup in žveplo po širni okolici. Mnogi tega niso razumeli, drugi so to diplomatsko zvižajočo javno grajali. A dr. pl. Körber je do-

segel, kar je želel in hotel, začasno premirje v parlamentu. S tem je tudi omogočil, da vladar te dni na češki zemlji v največjem sijaju izrazi češkemu in nemškemu narodu svojo naklonjenost in radodarnost. To je venec in plačilo za premirje.

In bodočnost? Državnik mora vedno obračati poglede v daljno bodočnost, da o pravem času zapazi oblačice na političnem obzorju in ima pripravljeno podstrežje za mogoče nevihte. Dr. pl. Körber more biti vesel, ako pogleda na cvetočo svojo setev, a mora biti previden in skrben, da spravi pod streho tudi bogato žetev. Marljivo je oral in sejal, ali pa bode tudi žel, to je odvisno od mnogih nepreračunljivih faktorjev in tudi slučajev. To negotovost je ministerski predsednik sam včeraj izražal v gosposki zbornici, rekoč: »Vlada se je v prvi vrsti potrudila, da doseže premirje, ki pospešuje radovoljno delo za splošni blagor. Ta prevrat smatra vlada kot znamenje, da bode počasi in korakoma vendar le mogoče reševati v parlamentu tudi druga vprašanja z ono mirnostjo in treznostjo, ki se strinjata z ugledom in blagrom države. Seveda je država zamotan mehanizem, ki ga more voditi in rabiti le največja previdnost. Najvažnejše vprašanje pa je pri nas narodno. In glede na to vprašanje hoče vlada vse opustiti, kar bi moglo kaliti mir.«

Tu je torej zagata, iz katere si ne vé pomagati nobena vlada. »Quia non movere«, to je staro mazilo za krvavečo rano. Ali pa je ekscelencija dr. pl. Körber tudi spreten kirurg, ki more izrezati stari prisad, o tem nas pouči bodočnost. V tem oziru se Jugoslovani pač ne moremo zibati v sladkih sanjah, pač pa nas more črne slutnje, da bomo ravno Slovenci plačali račun za premirje.

Zadnja seja.

Sinoči je poslanska zbornica kar zdijvala. V petih urah je sklenila nad 20 zakonov. Mnogi poslanci gotovo niso vedeli, o čem se glasuje.

Res so bile na dnevnem redu mnoge manj važne stvari, kakor prodaje raznih državnih zemljišč in stavb, toda taka vihra ni dostojna za parlament. Na dnevnem redu so bile tudi važne predloge, toda poslanci

LISTEK.

Med romanskimi narodi.

Popotni spomini iz Italije, Španije, Francije in Švice. Piše Jos. Lavtižar.

(Dalje.)

Stolnica „la Seo“ je stara gotska stavba s petimi ladjami in venčana z osmero voglato kupolo; sredi glavne ladje je vzdignjen kor za kanonike in pevce. Med dolžino in širjavo cerkve ni opaziti mnogo razlike, da je videti skoro kvadratična. Notranjščina je preobložena z raznimi okraski; sploh prekaša ornamentika španskih cerkva vse, kar se je storilo v tem oziru po drugih deželah. Bogato vnanjost povzdiguje tudi bujni mavriški slog, ki se nahaja čestokrat namešan gotskemu ali renesanškemu.

Med velikim oltarjem in korom vgladem sredi tlaka ploščo z latinskimi napisom. Mrtvi kamen govori o dogodku, ki so ga že bogve kolikokrat ocenjevali zgodovinarji. Na tem mestu sta namreč najeta morilca Ivan Labadia in Ivan Sperandeo zabodla

glavnega inkvizitorja kanonika Petra Arbues dne 17. septembra 1485. Ob bližnji steni visi dvoje bodal, prav tisti dve, s katerima je bil Arbues umorjen. Kralj Ferdinand Katoliški in kraljica Izabela sta mu oskrbela veličasten pogreb, ker sta mu poprej tudi ona dva poverila inkvizitorsko službo, in sicer zato, »cum vellent e suis finibus judaicam exterminare perfidiam« (ker sta hotela potrebiti iz svojih dežel judovsko hudobijo.)

Cerkveni nasprotniki opisujejo Arbuesa kot neznosnega fanatika, ki je brezštevilno krivovercev obsodil k smrti na gromadi ali jih dal uničiti na drug način. Posebno hud vrišč je nastal l. 1867, ko je papež Pij IX. Arbuesa prištel svetnikom. Brezverni zgodovinarji so hudo napadali cerkev in slikar Kaulbach je s svojim čopičem vpodobil kar celo rodovino, katero je dal Arbues sežgati.

Ljudstvo, ki čita ta obrekovanja ter vidi grozovitost plastično pred seboj, seveda veruje, toda kaj je resničnega na vsej stvari? Arbues je bil inkvizitor samo eno leto, tedaj v tako kratkem delovanju sploh ni mogel

ugonobiti na tisoče in tisoče krivovercev, kakor se mu očita.

Poleg tega vprašamo: Kako bi mogla cerkev sprejeti med svetnike takega trinoga? In kaj pravijo k temu sumničnemu domači aragonski zgodovinarji, ki so preiskali dotične dogodke ondi, kjer so se vršili t. j. v Zaragozi? Blankos in Paramo, popisujoča zgodovino inkvizicije, pravita, da je bil kanonik Arbues pravičen in dober mož, ki niti enega heretika ni obsodil k smrti.

Ker je zasledil goljufige judov, ki so se dali le na videz krstiti (muranos), so se le ti po pravici bali, da bi jim inkvizitor ne konfiskoval njihovega imetja. Zato najamejo dva morilca, ki napadeta Arbuesa v cerkvi, kjer je ravno opravljal svoje molitve. Prijatelji so ga o pravem času opozorili nevarnosti, katera ga čaka vsled zarote, ter mu svetovali, da naj opusti službo preiskovalnega sodnika (inkvizitorja), ako mu je življenje drago, toda odgovori jim, da zaradi tega rad umrje.

Ako je bil tako prepričan o svoji pravici, kako se more trditi, da bi bil delal

napačno? Postal je torej mučenec vsled grozovite smrti in je mučenec tudi po smrti, ker mu jemljejo sovražni pisatelji dobro ime, kazoči ga nerazsodni množici kot najhujšega brezsrčnega človeka.

Popoldne se podam iz mesta na sprehod. V široki ulici „Calle de la Independencia“ kar mrgoli mladega ljudstva, ki ima danes prost dan, da brezskrbno šeta gori in doli. Akopprav večinoma delavskega stanu, se vede mladina tako samozavestno, kakor bi ne poznala nobenega razločka med imenitno gospodo in med seboj, pa tudi tako dostojno, da jo je veselje gledati. Mladenči po trije ali štirje skupaj vsak s kapico na glavi, kakršne nosijo pri nas kolesarji, imajo toliko pripovedovati eden drugemu; še živahnejši pogovori se pleto med dekletki, ki hodijo v posebnih malih gručah semintje. Seveda je bilo ves teden dela dovolj, zato se prilaga zabava.

Pot me pripelje skozi senčnati drevered (alameda) do vojašnice, pred katero je polno vojakov, ki si po svoje preganjajo dolgčas. Vsi imajo sivkasto platneno obleko, katera jim služi le za bivanje v vojašnici,

o pospravljali po miznicah ali pa doma bali kovčege.

Brez debate je zbornica dovolila olajšave raznih pristojbin. Mej temi je tudi posojilo mestne občine ljubljanske v znesku 900.000 glđ. za električno razsvetljavo in vojašnico, posojilo celovškega mesta v znesku 4 milij. kron, posojilo kranjske dežele v znesku 4 milijonov kron za javna dela in deželno kulturo (poroč. Povše) itd.

Zbornica je dovolila, da sme vlada prodati stari kraljevski grad »Wawel« v Krakovu gališki deželi za 3.300.000 kron. Ta zgodovinski grad bode gališka dežela prenovila ter ga cesarju poklonila povodom vladarske petdesetletnice.

Delavska statistika.

V trgovinskem ministerstvu je poseben urad za delavsko statistiko. Ta urad ima nalog, da zbira podatke o delavskih razmerah pri industriji, trgovini, obrtu, poljedelstvu, rudarstvu in prometu.

Ta delavska statistika je jako potrebna za upravo in socialno zakonodajstvo. Urad pa je bil ustanovljen le potom naredbe, a sedaj je zagotovljen s posebnim zakonom.

Istotako je zbornica po kratki debati vsprejela zakone o štetju obrtniških in poljedelskih podjetij, o zboljšanju plač živinozdravnikov in o opustu kirurških gremijev.

O polnoči je predsednik želel vsem poslancem vesele in prijetne počitnice. Kateri imajo čas in denar, si morejo privoščiti mir in veselje v tihem gorskem zakotju ali v razkošnih kopalniških; drugi pa bodo zadovoljni s senco pod domačo lipo ali tepko.

Nagodbni odsek.

Včeraj je zbornica izvolila nov nagodbni odsek 48 članov, ki bode v bodočem zasedanju obravnaval o kvoti in nagodbi z Ogersko. Predsednikom je bil izvoljen vitez Jaworski, namestnikom dr. Menger in Povše.

Politični pregled.

V Ljubljani, 12. junija.

Delegacijsko zasedanje

je bilo z včerajšnjim dnevom zaključeno na celi črti. Mej sklepi obeh delegacij vlada, kakor je bilo pričakovati, popolno soglasje in skupna vlada je dobila vse, karkoli je zahtevala. Meritorno delo je bilo zaključeno že v ponedeljkovi seji, včeraj sta bili obe delegaciji le obveščeni o dovršenem delu v obeh zastopih.

Gališki deželni zbor

se snide jednako drugim, izvzemši češkega in istrskega, v ponedeljek, dne 17. t. m. Zborovanje tega zastopa bo trajalo do 7. julija, torej tri tedne. Iz tega se sme sklepati, da bo tudi ostalim deželnim zborom določena jednaka doba. Nove volitve za ta dež. zbor se vrše že sredi meseca septembra. Mogoče je torej, da se izvrše volitve tudi v drugih kronovinah pred sestankom drž. zbora v mesecu oktobru.

sicer so opravljeni v drugi uniformi. Dasi finančno stanje Španije ni najugodnejše, privoščiti vendar država vojakom dvojno obleko: bolj praktično za dom in drugo za službo.

Griček na zapadni strani mesta se imenuje Toreros, toda svet je vzvišen le toliko, da se komaj pozna. Tu imajo meščani majheno jezero, ki je na umeten način narajeno iz napeljane vode. Več čolnov je privezanih ob bregu, da se ž njimi vozijo po tej mlaki, kadar nimajo drugega početi.

Ne vem, koliko je bila že ura — prav zgodaj že ne — ko poiščem v »Gran Hotel de Europa« najeti kvartir šte. 43. Skušal sem kolikor moč tiho položiti trudne ude k počitku, da ne zbudim z nerodnim ropotanjem sosed, ki sta se nastanili v bližnji sobi. In kakošni sosed? Dve mladi redovnici v belih habitih in črnih plaščih. Kaj takega videti v hotelu, je po naših nazorih nekaj izvanrednega, v Zaragozi se pa morebiti nihče ne spodtika zaradi tega, akoravno se nahaja v mestu menda dvanajst ženskih samostanov. A pustimo to stvar za sedaj v miru. Ker bom imel priliko, še pozneje govoriti o naših dveh znankah, naj zadostuje, da sem ju tukaj le mimogrede seznanil s čitateljem. (Dalje prih.)

Zavarovanje zasebnih uradnikov.

Odsek, kateremu je poslanska zbornica poverila vladno predlogo glede zavarovanja zasebnih uradnikov za slučaj starosti in onemoglosti, je, kakor znano, sklenil, da se razprava o tem načrtu odloži do prihodnje jeseni. Utemeljel je odsek ta svoj korak s tem, da je za razpravo o tej važni predlogi premalo časa. O tem sklepu se je posvetoval predvčeršnjim izvršilni odbor soc.-politiškega odseka mladočehskega kluba pod predsedstvom posl. Fešta ter sklenil soglasno, da se treba o tem načrtu posvetovati že tekom parlamentarnih počitnic, da se pričetkom jesenskega zasedanja takoj prične z meritorno razpravo. Sklenilo se je v to svrhu, da se pododsek večkrat sestane na Dunaju in prouči poročila posl. Karbusa o zavarovanju za slučaj onemoglosti, posl. Reichstädterja o starostnem zavarovanju ter konečno poročilo posl. dr. Pantučeka o procesualno-pravnih zadevah. — Po tem vzgledu bodo bržkone tudi druge stranke proučevale to vprašanje.

Revizija Ledochowskega afere.

V zadnji meritorni seji ogerske delegacije se je po zasluzi opozicijskega delegata Rakovskega in tovarišev sprožila afera zaradi odklonjenega dvoboja degradiranega grofa Ledochowskega. Ti delegati so v daljših govorih pojašnjevali krivico, ki se godi temu grofu, ter odločno zahtevali revizije njegove afere. Pripomniti treba, da je za prostaka degradirani dosedaj moško prenašal usodo in ni storil sam v izvedbo revizije prav nobenega koraka. Zastopnik vojne uprave pa je nato izjavil, da vojna uprava sedaj nima prav nobenega povoda vmešavati se v to zadevo, pripravljena pa je stvar preiskavati, ako prizadeti prosi, da se uvede revizija. Ker je pričakovati, da se v tem oziru takoj prične s potrebnimi koraki, je upanje, da dobi grof Ledochowski potrebno zadoščenje.

Bolgarski ministri na zatožni klopi.

Bolgarsko sobranje je te dni s 66 od 69 oddanih glasov, torej skoro soglasno, pritrdilo predlogu, da se pozovejo člani bivšega ministerstva Ivančeva na zatožno klop. Obtožba se glasi na kršenje ustave z nakupom starih železniških vozov brez nabavnega razpisa ter s prekoračenjem dovoljenega kredita. Posebe so še obtoženi bivši ministri Ivančev, Tončev in Radoslavov, ker so v svojo lastno korist oškodovali državne interese pri omenjenem nakupu vozov, gradnji skladišča in imenovanju uradnikov za pobiranje desetine. S tem sicer še ni rečeno, da pridejo bivši ministri res na zatožno klop, ker bo o tem vršila še preiskave posebna komisija. Po končanem sklepu sobranja se sostavi v zbornici državno sodišče in izvoli državnega tožitelja. Proti sklepom tega sodišča ni priziva. Obtoženim preti zapor od 1—10 let. Splošno se pa sodi, da ne pride do konečne obsodbe. Vsekako je Bolgarija unicum v tej zadevi, še bolj pa nje bivši kabinet.

Dopisi.

Iz Sostrega (Št. Lenart) pri Ljubljani. V praznik sv. Trojice dne 2. t. mes. blagoslovljena je bila tu nova šolska zastava, krasno delo tvrdke Fellinger in Hassinger, c. kr. dvornih založnikov na Dunaju. Zastava stane z vsemi pritliklinami vred 340 K. Napominanega dne popoldne pomikali so se šolarji — nad 300 — z vencami na glavah in s šopki na prsih mej pokanjem topičev in krasnim našim zvonjenjem v veličastno župno cerkev. Č. g. župnik Mihael Zupan je izvršil sveti blagoslov ter govoril na to slavnostni govor, na kar so bile pete litanije. Potem se je vršila procesija za sveto leto, katere smo se o tej priliki s šolarji udeležili z razvito novo zastavo. Korakali smo na hrib k sv. Urhu v Dobrunje (dobrunjski Rožnik) in od tod pa v Zavoglje. Vse se je blagoslovljenja nove šolske zastave radovalo.

Šolski voditelj izreka tem potom cenjenim šolanom sostranskim, ker so na njegovo prošnjo tako drage volje in izdatno prispevali k šolski zastavi, svojo iskreno zahvalo. Zahvaljuje se za doposlani dar mil. gospodu prelatu dr. J. Kulavicu ter č. gospodu župniku Ant. Korbiču, ki sta s tem posvedočila, da jima je Sostro, kot bivšima tukajšnjima duhovnikoma, še vedno v bla-

gem spominu! Toplo zahvalo izreka č. gospodu domačemu župniku Mih. Zupanu za darovanih 70 K, oziroma nakup krasnega zastavnega traka.

Dalje se zahvaljuje č. gosp. domačemu kapelanu Henriku Bukowitzu, blag. g. Ant. Bezgu, učitelju v pokoju in gospej soprogi, blag. gg.: Fr. Lipahu, predstojniku krajnega šolskega sveta, Jos. Lozarju in soprogi, Fr. Jagru št. 12, Jan. Svetku, vsem posestnikom iz Dobrunj, ter Lovr. Pavčiču iz Zavoglja, ki so darovali večje zneske.

Ivan Cerar, šolski voditelj.

Iz Podčetrčka. Kakor znano, sta bila v »Domovini« št. 36 in pozneje v »Slovenskem Narodu« št. 118 priobčena članka, koja sta hotela s pikrimi besedami žaliti našega občje priljubljenega g. župnika. Članka iz »Domovine« nismo smatrali vrednega, da bi odgovorili nanj. zakaj pisalcu omenjenega dopisa so morale biti tukajšnje razmere kaj malo znane, sicer bi moral vedeti, da naš, še le malo časa tukaj bivajoči župnik nima osebne volivne pravice. Ker pa se je zaradi tukajšnjih volitev še oglasil »Slov. Narod«, ne moremo molčati zato ker si štejemo v dolžnost, se potegniti za našega g. župnika kakor zasluži. Laži »Narodove« pa tukaj javno razjasnimo kakor sledi:

Podli pisalec »Narodov« piše, da je g. župnik »ves plav od jeze« in da se mu sline ceče, da ni varno blizu njega stati. — Nato odgovorimo, naj bi omenjeni »Narodov« prijatelj vendar sebe pogledal, kako izvrstno ta popis njemu samemu pristoja — ker ta v obrazu plavi in peneči se ptiček nam je tako dobro znan. Glede narodnosti se pač ne moremo v nobenem obziru pritožiti, ker se je g. župnik še vedno pokazal vseskozi kot vrlji Slovenec. — Nadalje se g. župniku predbaciva, da se tukajšnjim nemčurjem od daleč priklanja in odkriva, ter z nekako »farizejsko potezo« na »pikastem« obrazu kliče: »Hab' die Ehre!« Najprej rečemo, da je to impertinentna laž. Kar zadeva »pikasti obraz« rečemo, da se kaže s tem izrazom pisalec vseskozi surovega, podlega, ničvrednega in malo olikanega značaja, ker govori tako zaničljivo o sledovih, katere je zapustila težka, nevarna bolezen. Res lepo se kaže ta sloveča »liberalna inteligenca!« Pa saj Bog je pravičen, glej da sam ne ostaneš na cedilu po pregovoru: »Danes meni, jutri tebi!«

Da bi naš g. župnik na prižnici stokal in stokal, kakor se je »inteligentni« liberalce izrazil, je kakor vse drugo gola laž. Ta izraz nas le prisili vsem naznaniti, da smo s pridigovanjem tako zadovoljni, kakor še nikoli, da bi le vsi poslušali krepke in jedrnatne njegove govore. Velika večina župljanov mu je hvaležna in udana.

Sprejem v ljubljansko občinsko zvezo.

V včerajšnji seji obč. sveta je bil na vrsti sprejem v ljubljansko občinsko zvezo. Poročevalec je bil županov namestnik mag. svetnik g. Vončina. Dočim ima stari domovinski zakon točko, po kateri je občini na prosto voljo dano sprejeti v občinsko zvezo, kogar ona hoče, in tirjati od njega pristojbino, določa novi domovinski zakon, da občina ne sme odreči domovinske pravice tistemu, ki je kot polnoletni državljan najmanj 10 let prostovoljno brez prestanka bival v občini in ni užival preskrbe ubogih ter je bil pošten. Mestnemu magistratu je bilo izročeni 576 tozadevnih prošelj, od katerih jih je bilo ugodno rešenih 556.

V ljubljansko občinsko zvezo so sprejeti naslednji ljubljanski prebivalci:

Aleš Ivan, čevlj. mojst.; Aleš Matej, tov. del.; Altman Jos., glav. odgonski sprev.; Ambrož Marjana, dekla; Andlovic Mat., žel. del.; Antosiewicz Fran, umir. brz. sluga; Antosiewicz Julij Albin, brz. inst. in urar; Antosiewicz Ottilja Ter., izpr. učiteljica; Anžič Fran, dninar; Anžič Ivana, dninarica; Anžič Matež, krojač; Avbelj Jos., tov. del.; Avbelj Jos., žel. nadspr.; Bajez Roz, del. v pred.; Baris Fran, bivši mizar; Banovec Mihael, peč. pom.; Baraga Fran, sob. slikar; Baraga Jern., miz. pom.; Barbič Iv., hišni posest.; Bastole Franja, žel. č. vdova; Bavoľofsky Marg., okr. zdr. vdova; Bergant Mih., del. v pred.; Berčič Jur., odv. solicit.; Berdajs Ign., dnin.; Bergant Jos., izvošček; Berlan Ivan, kočijaž; Bevc Mar., del. vdova; Bezljaj Mihael, tes. pom. in branjev.; Bitenc Ana roj. Jenko, bran. in prod. zelenja; Bitenc Andrej, mes. pom.; Bizjak Fran., gostiln.; Bizovičar Ivan, hiš. posest. polj.; Bončar Fran, plesk.; Božič Marj., hranod.; Bo-

žič Tomaž, branj.; Božnar And., trg. poslov.; Bolha Brigita, žel. del. vdova; Brajer Anton, čevljarski mojster; Bravha Simon, kupčevalec železnine; Breclnik Lovrenc, mizar; Bregar Uršula, dninarica; Brekvar Anton, ključavničarski mojster; Brūfah Ivan, pomožni uradnik; Centa Ana, dninarica; Cepuder Alojzij, postrešek; Cerar Marija rojena Kavčič, poštarjeva vdova; Cesar Josip, delavec; Ciber Ivan, tiskarski strojevodja; Cigale Elizabeta, hišna oskrbnica; Cizerle Josip, kramar; Colarič Marija, gostija; Cunder Uršula, branjevka; Čarman Ivan, tisk. strojevodja; Čarman Josip, železniški sprevodnik; Čarman Simon, hišni posestnik in vrtlar; Čebul Josip, delavec v klavnici; Čermelj Jernej, prodajalec sočivja; Černe Mar. rojena Dermaša, pek. pomočnika vdova; Česark Fran, kustos in trafikant; Čížek (Cížek) Elizab., nadprev. vdova; Čuk Helena, strežnica; Debelak Marija, branjevka; Delakorda Fran, tovarniški paznik; Demšar M., kuharica; Dešnjak Anton, kroj. pomočnik; Dimnik Neža, strežnica; Dolar Gašp., branjevč; Dollenc Fran, čevlj. mojster; Doljčič Marija, dninarica; Dolinar Uršula, šivilja; Dovč Anton, tovarniški delavec; Dušak M., delavčeva vdova; Etesini Ana, dninarica; Erjavec Alojzij, čevljarski mojster; Erjavec Ivan, trgovski hlapec; Eržen Uršula, dninarica; Fabijančič Fran, čevljarski mojster; Flere Marija rojena Vidmar, vdova paznika pris. delavnice; Flere Marija rojena Triller, mitničarjeva vdova; Florjančič Ana Marija, hišina; Florjančič Mar. Jož. Terezija, bivša kuharica; Florjančič Matilda Jožefa, hišina; Forlan Ivan, mizarski pomočnik; Fortuna Josip, dninar; Frölich Helena, kramarica; Gaberšek Ivan, delavec v tobačni tovarni; Gale Ivan, železniški nadpaznik; Galin Simon, čevljarski mojster; Gantar Ivan, plesk. m.; Gašperlin Marija, strežnica; Gerčar Marija, delavčeva vdova; Glavič Anton, zasebnik; Gogola Ana, kramarica; Golob Ana, služkinja; Gorjanc Ivan, tovarniški del.; Goštič Marija, dninarjeva vdova; Grablovic Fran, tovarniški delavec; Grabnar Mat., prodajalec usnja; Grainer (Krainer) Ivan, bivši železn. ključar. (Konec prih.)

Dnevne novice.

V Ljubljani, 12. junija.

Deželni predsednik baron Hein se je včeraj zvečer vrnil v Ljubljano.

Šolske vesti. Njegovo Veličanstvo cesar je imenoval ravnatelja tukajšnjega učiteljsišča g. Frančiška Hubada dež. šolskim nadzornikom za Kranjsko. Ravnateljem tukajšnjega moškega in ženskega učiteljsišča je imenovan profesor na tukajšnji višji realki g. Frančišek Levec.

»Gospodarska Zveza« in »Slov. Narod«. »Slov. Narod« je zopet pokazal, kako resen in upoštevanja vreden list da je. Prejšnji teden je pisal najprej v dolgem članku, da dela »Gosp. Zveza« velikanske dobičke. Izguba je po mnenju tega članka izkazana v bilanci le zato, da se dobi podpora od vlade. Nekaj dni zatem je prinesel zopet dolg uvodni članek, v katerem dokazuje, da ima »Gosp. Zveza« velikanske izgube, da je falitna in da bo vse propadlo. — Vsak pameten čitatelj, katerega razum je vsaj za pol stopinje boljši nego razum navadnih liberalcev, je moral pač že iz tega spoznati, da oboje ne more biti res, in da se je »Narod« vsaj enkrat zlagal. Po naših mislih se je zlagal obakrat. »Gosp. Zveza« nima ne velikanskih izgub ne velikanskih dobičkov, ampak počasi napreduje, kolikor se da v sedanjih razmerah. Ker pa imamo mi že dalj časa dvomljivo čast, da poznamo liberalno »inteligenco«, smo prepričani, da so »Narodovci« svojemu glasilu verjeli — obe laži!

Ljubljanski občinski svet. Včeraj je imel občinski svet ljubljanski izredno sejo. Župan je naznanil, da je darovala rod-bina Luckman ob smrti g. Marije Palavičeve za mestne reveže 1000 kron. Obč. svet se je na daru zahvalil in v znak sožalja ob smrti g. M. Palavičeve vstal s sedežev. Pri novem posloplju mestne deklishe šole so se oddala instalacijska dela tvrdki Noll in Ecker. Ob novem Franc Jožefovem mostu so zopet narastli stroški. Ni je skoro seje obč. sveta, da bi se stroški za ta most ne pomnožili za par sto kron. Včeraj se je sklenilo, da se ob Levčevi hiši ne nasuje zemljo, kakor se je prvotno sklenilo, ampak da se ob Levčevi hiši napravijo oporni zidovi za 1000 K! Ob mostu bode torej res vse v opornih zidovih, številnih stopnicah in novih klancih — prava razstava nove mestne »regulacije«. Tako bode iz tega se zopet iz-

cimil nov dobiček za — banke, ker si bodo ljudje rajši zavarovali zdrave svoje noge. Mestne zmaje ob mostu se je sklenilo uliti iz bakra in ne, kakor se je prvotno sklenilo, iz bron. Zato bode treba zopet 600 K več samo za modele. Novo tlakovanje ulic za 73.687 K si je izmislil župan Hribar. Predlagal je, naj bi se tlakovale Špitalske ulice, Mestni trg, pod trančo, Stari trg, pred škofijo. Stavbinski odsek je sklenil, naj se s tem še malo „počaka“, kar se je odobrilo. Kopaljšče v Koleziji se bode pričelo popravljati. Za letošnje poplave se je določil znesek 488 K 32 h. O sprejemih v občinsko zvezo poročamo na drugem mestu. Došlo je 576 prošenj. V obč. zvezo je bilo sprejetih skupno 556 oseb. O trotoarju pred hišo g. Ludviga je določil dež. odbor na pritožbo g. Ludviga, da mora mesto k tlaku pred njegovo hišo prispevati dve tretjini, on pa z eno tretjino. Občinski svet je sklenil uložiti priziv na upravno sodišče. Stavbnemu podjetniku Jakobu Accetu se je sklenilo prodati svet za Wetachovo vilo kvadratni seženj po 24 kron in s pogojem, da mora pričeti zidanje prihodnjega spomlad. Za cesar Franc Jožefov asil v Aleksandriji se je sklenilo darovati 100 K jedenkrat za vaelej. Staro skladišče se bode prestavilo s prostora bivše dež. bolnice v mestno gramozno jamo ob Poljanski cesti. V ta namen je obč. svet določil 3000 K. Kolavdacija in končni obračun posloja grotovske Stubenbergičine ustanove se odobri. Sklene se naprava nekaterih novih klopi v drevoredih in sicer dobe lesene klopi drevoredi: na Zojzovi cesti, na Bregu, Franč. nabrežju, Karlovski cesti, pred Prulami, na muzejskem trgu se napravijo železne klopi, istotako se naroči še deset železnih klopi iz kovanega železa za »Zvezdo« in glavni drevored pod Tivoli. Ljubljanski »Prater« bode preložen. Včeraj se je sklenilo v obč. svetu, da se to igrišče premesti na oni trikot, na katerem je imel svoje predstave cirkus Barnum in Bailey. Dottični trikot se primerno nasuje, pa tudi nekaj nasadov se ondi napravi. Reorganizacija mestne registrature se je odobrila. Odbila se je podpora avstrijski vrtinarski razstavi na Dunaju. V mestni ubožnici se bode naredil xyolith tlak v obsegu 400 kvadratnih metrov po 8 K kvadratni meter. Sklep obč. sveta o stranišču v Rohrmanovi hiši se je spremenil in se bo zadeva uravnala po § 16 mestnega stavbinskega reda. Sledila je tajna seja.

Celjski Nemci posnemajo Slovence. Jutri priredi celjska nemška obrtna zveza javni shod, da se posvetujejo, kako posnemati sov. delavsko stavbeno društvo »Lastni dom«.

Gibanje tržaških Slovencev. Društvo »Narodni dom v Trstu« bo imelo ustanovni občni zbor dne 30. junija t. l. ob 10. uri predpopudne v prostorih »Slovanke čitalnice«, ulica S. Francesco št. 2. Društvi »Narodni Dom« v Trstu in polit. društvo »Edinost« ste ustanovili stalni urad s sedežem v prostorih »Delavskega podp. društva«, ulica Molino piccolo št. 1. Uradne ure so ob delavskih od 5. do 7. zvečer, ob nedeljah in praznikih od 8. do 10. ure predpopudne.

Nočno češčenje. Pred praznikom presvetega Srca Jezusovega, t. j. jutri zvečer, bodo možje in mladeniči molili celo noč presveto Rešnje Telo v cerkvi sv. Srca Jezusovega v Ljubljani. Molila se bo 3. ura: Češčenje Srca Jezusovega. Želeti je čbilne udeležbe.

Umrl je danes zjutraj bogoslovec Fr. Dobnikar po dolgotrajnem bolehanju v Leoninumu. Pogreb bo jutri, 13. junija, ob 6. uri popudne. Bil je rajni jako spreten risar, pa rahlega zdravja že pri vstopu v semenišče. N. v m. p.!

Imenovan je g. M. U. dr. Iv. Zajec volonterjem v dež. bolnici.

Novi predsednik pomorske oblasti v Trstu »Wiener Ztg.« objavlja, da je Nj. Veličanstvo cesar imenoval sekcijekega načelnika v ministerstvu za trgovino, Natalija Ebnerja pl. Ebenthal, predsednikom pomorske oblasti in je tem povodom dovolil, da se isti uvrsti ad personam v IV. razred državnih uradnikov.

Poštnim vežbenikom je imenovan g. Aleks. Nachtigal iz Gorice.

Nova maša. V Mokronogu je imel v nedeljo 9. t. m. novo mašo č. g. Frančišek Povše iz redovniške družbe Salezijancev, katera se, kakor znano, peča z vzgojo zapuščene in zanemarjene mladine. Novomašnik je zadnji čas deloval v Salezijanskem zavodu Moncalno v severni Italiji, ter bil posvečen od Turinskega nadškofa. Kot sinu premožnih starišev mu je bil svet odprt, izbral bi si bil lahko kak stan, v katerem bi imel prijetno in zložno življenje, toda zvest svojemu poklicu je zapustil vse, ter si izbral redovniško družbo Salezijancev, katera, še vsa prešinjena duha pred nekaj leti umrlega ustanovnika Janeza Bosca — tako neumorno deluje v prosep človeštva, da jej niti framasonska italijanska vlada ne more odreči priznanja. Pri cerkveni slavnosti je govoril sorodnik novomašnikov veleč. g. Franc Povše, kanonik v Novem mestu, pri slavnostnem čbedu pa je predhodnik Salezijanskih sotrudnikov na Slovenskem č. g. katehet Janez Smrekar razložil ustanovitve in pomen Salezijanske družbe, izrazil veselje, da vidi častno zastopano pl. t. c. kr. uradništvo, in izrazil nado, da bo isto kakor drugod tudi na Slovenskem v slučaju potrebe podpiralo človekoljubno delovanje Salezijancev. Da ob taki priliki pridejo bližnji in daljni sorodniki skupaj, je naravno, a da pride kdo k tej slavnosti iz daljne Amerike, kot je to storil brat novomašnika g. Janez Povše, to je nekaj izvanrednega. Č. g. novomašniku želimo: Na mnogo let v vinogradu Gospodovem!

Ormoški občinski zastop je sklenil vložiti na namestništvo rekurz proti odloku okrajnega glavarstva, ki je sistralo njegov sklep proti dr. Preskerju.

Pomožni zaklad proti nezgodam snuje na Štajarskem ces. namestnik Clary.

Bohinjska železnica. V kratkem pride v Gorico okolu 70 inženirjev, ki bodo pregledali črto iz Podbrda do Gorice ter bodo razdelili delo.

Župnikom v Roču v Istri je izbran g. Rihard Ružička, dosedaj kaplan v Žminju.

Socijalno-demokratska zmaga. V Sp. Šiški so včeraj pri obč. volitvah v III. razredu zmagali soc.-dem. Danes voli II. razred. Boj je hud. Doslej je v Sp. Šiški odločevala narodno-napredna misel.

Sklep šolskega leta v Gorici. Na goriški c. kr. višji realki in pa na ženskem učiteljskišču bode sklep šolskega leta dne 28. junija. Ustmena matura na teh dveh zavodih pa prične 1. julija t. l.

»Zora«. Glasilo slovenskega katoliškega dijaštva ima v ravnokar izišli IV. številki naslednji obseg: J. S.: Odkritim besedam — odkrit odgovor. — ov: V spomin + učitelju, prof. dr. Viljemu Neurathu. P. P.: Britvar Andrejec. F. T.: Značaj. Glasnik: Katoliško vseučilišče in njega nasprotniki. — Križ na vseučilišču. — Zora izhaja 5-krat na leto in stane 2 K, za dijake 1.20 K. — Upravnik: Bogomil Remec, stud. phil., Dunaj, XVIII. Theresiengasse 38. — »Zora« toplo priporočamo!

Za pogorelce v Kropi je nabral g. Brus veliko razne obleke, katero je včeraj delavsko tajništvo poslalo na določeno mesto v Kropo. Vsem darovateljem, kakor tudi g. Brusu, prisrčno Bog plačaj. Kdor ima še kaj obleke odveč, je vljudno prošem, da jo pošlje v Brusovo trafiko, Pred Škofijo št. 13. Kršč. soc. zveza.

Strela je predvčerajšnjim popoludne udarila v hlev posestnika Janeza Iliča iz Pristave pri Leskovcu. Zgorela mu je hiša in vsa gospodarska poslopja, tudi en vol. Sosedu vdovi Mariji Cizerle so pogorela vsa poslopja. Na pomoč so prihiteli ognjegasci iz sv. Križa in Leskovca. Z združenim naporom so omejili ogenj na zgorela poslopja. Znani so Leskovčani kot dobro izvežbani ognjegasci pod spretnim svojim vodstvom. Križeveci so bili prvokrat v boju proti ognjenemu elementu. Pred kratkim so ustanovili ognjegasno društvo. Praznik sv. Trojice je bila blagoslovljena nova brizgalna, predvčerajšnjim je prestala prvo poskušnjo in se vrlo obnesla.

Utopila se je v Vrtojbi v nedeljo zjutraj 3letna deklica hčerka Ant. Žižmunda. Igrala se je s svojo »punčiko« blizu neke luže. Ker jej je pa punčika padla v vodo in jo je hotela izvleči, pa pri tej priliki pade

sama v lužo. Ko so prišli čez nekaj časa ljudje k luži in jo izvlekli, bila je že mrtva.

Ogenj v Robatišču. V Robatišču v prodajalnici urarja Bandela začelo je goreti. Vrgel je nekdo v pljuvalnik kos goreče smodke. Vsled tega se je unel pljuvalnik, zgorela je lesena stena, pult in več malih škrinjic, poškodovanih je bilo več ur, ki so bile urarju izročene v popravilo. Nesreča bi bila še veliko večja, da niso prišli pravčasno ognjegasci in pogasili ogenj. Škode ima urar nad 200 K.

Požari v ljubljanski okolici. Iz Rudnika se poroča, da se je včeraj požigalec ondi pojavil, a da so ga ljudje prepodili. Neznanec je na ljudi baje iz gozda streljal. O govoricah, da je bil v Dobrunji prijet g. Toplikar se sedaj poroča, da je bil prijet samo g. Kubelka.

Ljubljanske novice. Nevarnega tatu je aretovala včeraj ljubljanska policija. Tat je postopač Jozef Blagovič. Priplazil se je skozi okno v stanovanje c. kr. nadporočnika Fr. Pavlička in je vzel posteljnega perila v vrednosti 60 K. Ko se je tat plazil skozi okno, prišel je mimo policaj, ki je Blagoviča povabil na rotovž. Blagovičev tovariš, ki je pod oknom čakal, je zbežal. Obata sta iz Trsta. — Morilci Ljubljana na Dunaju aretovani. Morilce 40letnega Ljubljana Podborška, ki je bil na Dunaju v Meidlingu umorjen na ulici, so aretovali. Umoril ga je nek Oger Karol Simrad s tovariši. — Nagloma umrla je v Ljubljani Marija Kalič iz Hraš.

Brzjojavna služba v Ljubljani. Trgovinsko ministerstvo je dovolilo, da se uvede na ljubljanskih poštah filijalkah 3. in 4. brzjojavna služba.

Samomor. Dne 7. t. m. se je za pokopališčem v Srednjem ustrelil finančni stražnik Maks Vidmar. Bil je takoj mrtev. Uzrok samomoru ni znan.

Javna pritožba. Iz Kroke se nam piše: Kaj je z zavarovalnim društvom »Adriatica«? Vsa druga zastopstva so bila takoj na mestu in reelno postopajo z zavarovanci »Adriatica« se pa nič ne zmeni. Ljudstvo je ogorčeno in plašno čaka rešitve iz bede.

Smrt v žagi. V Studenicah je prišel pod kolesa samostanske žage fant Franc Kolar ter je bil takoj mrtev.

Dvajset let načelnik generalnega štaba. Včeraj je slavil fzm, baron Beck 20letnico, odkar je šef generalnega štaba.

Kaj pa »inteligence«. »Inteligence« je dobila v včerajšnjem »Narodu« članek, v katerem se pogreva »cerkveno premoženje« na način, kakoršen se najde v najbolj budalastih zakotnih listih. Kar z zrakom »inteligence« pograbi trditve: »V zadnjih šestih letih je katoliška cerkev snedla okrog 7000 kmetskikh premoženj.« Ta računar je gotovo tisti neslanec, kateri kmeta »dobro pozna«, kmet pa njega še bolj. Naposled bodo »klerikalci« krivi celo vseh eksekucij, katere izvrše liberalni advokate. In res pravi »inteligence«: »Klerikalizem je kriv, da je na tisoče kmetskikh posestev prišlo na boben.« »Inteligence« ima cerkveni denar že od tedaj v čišlih, ko je nek liberalni žurnalist ga kradel iz cerkvenih pušic. Pri račetu so se mu potem dva meseca sline cedile po tem denarju in se mu cede še sedaj, ko hodi okoli v čevljih, katerih ni ukral v Zagrebu. Umevno je, da bi »inteligence« najraje pograbil za se vse cerkveno premoženje, da bi se potem cerkve razrušile same ob sebi. Kaj cerkev dobrodelnega stori, tega »inteligence« ne vidi, ona hoče imeti za se ves denar. Ona zvesto posnema svojega »vzornika«, kateri ni mogel pri miru pustiti niti farovških žlic! — »Vse, kar se je v dežel-nem zboru storilo,« pravi »inteligence«, »je zasluga liberalcev!« ... Da se je v dežel-nem zboru preprečilo deželno zavarovalnico in druge za kmete koristne predloge, je res zasluga liberalcev. »Inteligence« naj bo prepričana, da kmetje te njene »zasluge« prav dobro poznajo in da jih ji bodo primerno poplačali. Prav nič ji ne pomaga, da tuli: »Klerikalci delajo na to, da bi kmete spravili na nič.« — »Inteligence«, ki se zbira okoli znane banke, zavija oči: »Klerikalci hočejo kmeta molzti v nesreči, kadar pogori.« Do danes ni »Narod« priobčil nobenega daru ni za pogorelce v Gorenjivasi, ni za pogorelce v Kropi, »Slovenec« pa je že odposlal lepe svote. »Inteligence« dela z raznimi lažmi, psovkami in obrekovanjem. Morala in nrvnost zahteva, da se tako »inteligence« vrže skozi vrata!

Prodajalka čevljev Marija Kernova pred ljubljanskimi porotniki. Včeraj je stala pred ljubljanskimi porotniki

39letna Marija Kernova iz Ljubljane, obtožena poneverjenja in goljufije. Zadeva, radi katere je Marija Kernova prišla pred porotnike, je naslednja: Ivana Nosan iz Gotenice na Kočevskem je 21. marca 1896 naložila v kranjski hranilnici 200 kron na ime Marije Čadež ter to knjižico izročila obdolženki Mariji Kern, da bi jo hranila. Meseca oktobra 1897 izročila jej je še drugo hranilno knjižico kranjske hranilnice, katero jej je Karl Nosan daroval in na katero je bilo naloženih glavnice 2000 kron. Kakor je iz izpisa kranjske hranilnice razvidno, je bilo iz knjižice, glaseče se na ime Marijo Čadež, od dne 21. marca 1896 vloženi 200 kron že 27. aprila 1896 dvignjenih 190 kron. Dalje je bilo iz knjižice, glaseče se na Karla Nosana, dvignjenih na glavnic dne 3. maja 1900 1400 kron, dne 28. maja 1900 200 K, dne 26. septembra 1900 200 kron, na obrestih pa od leta 1897 dalje od časa, odkar je imela Marija Kern to knjižico v svoji shrambi, dne 7. januarja 1898 165 kron 86 h, dne 28. septembra 1899 118 K 26 h. Ivana Nosan izpove, da od časa, odkar je izročila omenjeni knjižici Mariji Kern, ni niti vinarja sama iz hranilnice vzela, ter da je Marija Kern le naročila, da naj obresti od glavnice 2000 kron, naložene na knjižico pod imenom Karla Nosana, dvigne in naloži na drugo, na ime Marije Čadež se glasečo knjižico. V istini Marija Kern priznava, da je razun dne 28. maja 1900 dvignjenega zneska 200 kron in dne 28. septembra 1900 dvignjenih obrestij v znesku 118 K 86 h, vse ostale prej naštete zneske od glavnice 2000 kron brez dovoljenja Ivane Nosan dvignila in za se porabila, obrestij v znesku 165 K 86 h sicer z dovoljenjem Ivane Nosan dvignila, da pa jih ni naložila na knjižico, glasečo se na Marijo Čadež, kakor jej je bilo od Ivane Nosan naročeno, ampak da je obresti tudi za se porabila. — Glede dne 28. maja 1900 dvignjenih 200 K sicer obdolženka tudi naravnost ne taji, da jih ni dvignila, pravi le, da se ne more spominjati, da bi jih bila kedaj iz hranilnice vzela. Ker pa Ivana Nosan izrečno izjavi, da od časa, odkar je imela obdolženka knjižico v svoji shrambi, torej od 1. 1896 ozir. 1897 ni niti vinarja sama iz hranilnice vzela, Marija Kern pa sama pravi, da ni nikomur pravila, da ima tuje hranilne knjižice spravljene, je nedvomno, da je tudi ta znesek 200 K ona dvignila in zase potrošila. Isto velja tudi glede dne 28. septembra 1899 dvignjenih obrestij v znesku 118 K 86 h. Ivana Nosan je pa glasom svoje izpovedbe obdolženki Mariji Kern tudi denar pošiljala v svrhu, da bi ga ta naložila na hranilno knjižico, glasečo se na ime Marija Čadež. Koliko jej je izročila oziroma po pošti poslala ne ve, najmanj pa 1800 kron. Da razun 200 K, vloženi po Ivani Nosan sami, na to knjižico ničesar več ni bilo vložene, razvidno je iz izpisa kranjske hranilnice. Sicer pa Marija Kern tudi to priznava, da je namreč najmanj 1800 K od Ivane Nosan v svrhu vložila na imenovano knjižico prejela, pa ne vložila, ampak zase porabila. Glasom omenjenega izpisa Kranjske hranilnice ostalo je v knjižici na »Carl Nosan« se glaseči, vloženi 277 K 48 h in na knjižici, glaseči se na »Marija Čadež« 12 K 28 h. Obdolženka pa knjižici s tema vlogama ni hotela izročiti Ivani Nosan, ko jih je ta od nje zahtevala, kakor jih že tudi poprej 1. 1899 in 1900 Ivani Nosan na zahtevanje le te ni hotela pokazati, češ da jih ima g. Adolf Klein v svoji blagajni ter je jedenkrat se izgovarjala, da g. Kleina ni doma, drugič pa, da ima svojo blagajno, ker je ključ od iste zgubil, v ljubljanski mestni hranilnici in da blagajne ne more drugokrat odpreti, kakor takrat, kadar je seja. Ko je pa konečno Ivana Nosan pismeno zahtevala od obdolženke, da naj ji pošlje obe knjižici, odgovorila jej je ta, da so ji bile ukradene, ne da bi jej cmenila o tem, da je ona kak denar iz teh hranilnih knjižic dvignila in porabila. Še le potem, ko je Ivana Nosan dne 1. aprila t. l. v kranjski hranilnici zvedela, koliko da je še v knjižicah, jej je obdolženka priznala svoje dejanje, glede denarja, vzeteza iz knjižice, glaseče se na Karla Nosana, še le po daljšem obotavljanju. Obdolženka sicer v soglasju z izpovedbo Ivane Nosan priznava, da je proti Ivani Nosan na opisani način se izgovarjala češ, da se je iste bala, vzdržuje pa trditve, da so ji bile obe knjižici dne 23. marca t. l. ukradene in je tudi v tem smislu ovadbo naredila, v kateri pa kljub temu, da je ona sama skoro ves denar, kolikor je bilo naloženega, oziroma kolikor bi ga bila morala naložiti, za se porabila, ovaja, da je bilo na vsaki označenih knjižic naloženih po 2000 K, med tem pa je na knjižici pod imenom Karla Nosana le 277 K 48 h., na knjižici pod imenom Marije Čadež pa le 12 K 28 h. uloženi ostalo. Že na podlagi teh okoliščin se mora upravičeno smatrati, da je obdolženka Marija Kern omenjeno tatvino, o kateri smo tudi mi poročali, le fungirala. Ta sum podpira pa tudi izpovedba Marijane Brejc, katera izpove, da je obdolženka dne 23. marca t. l. zvečer, ko ste prišli z obdolženko domov, takoj, ko je prišla v svojo sobo, začela vpiti in njo, ki je na dvo-

rišču ostala, klicati, na kar je ona takoj šla v obdolženkinino sobo, videla, da je res vse razmetano v sobi in je obdolženka Marija Kern ji takoj začela pripovedovati in naštevati predmete, kateri so ji bili baje ukradeni. Ravno iz te okoliščine, da je obdolženka takoj vedela, kateri predmeti so ji baje ukradeni, se more sklepati, da si je celo pri njej baje izvršeno tatvino sama izmislila. Dalje je pa tudi izpovedbo Terezije Klein upoštevali, glasom katere je Marija Kern 23. marca 1901 ob 7. zvečer v njeno stanovanje prišla, če prav ničesar pri njej ni imela opraviti in ko sicer še nikdar v tem času ni bila pri njej, ker nje same po 1/2, 6. zvečer nikdar ni doma in je 23. marca t. l. le slučajno še ob 7. zvečer doma bila. Pri pomni se tudi, da je imela Terezija Klein svoje perilo navedenega dne spravljeno pri obdolženki, od kojega pa ni bilo ničesar vzete. Iz vsega tega sumljivega in z lažmi prepletenega obnašanja obdolženke, kakor tudi iz okoliščine, da je preiskava uvedena radi tatvine, ovadene po obdolženki popolnoma brezuspešna ostala, v kolikor se namreč te tatvine tiče, se more pač z gotovostjo sklepati, da obdolženki ničesar ni bilo ukradenega, ampak da si je vse to popolnoma izmislila z namenom, v njeni shrambi se nahajajoči hran. knjižici si pridržati, bodisi, da bi jih realizirala, bodisi, da je upala na ta način sprotili Nosan prikritisvoje nepošteno ravnanje. Obdolženka je torej z doslej navedenimi dejanji od Ivane Nosan njej zaupano blago si prilastila, oziroma pridržala, to zadnje s tem, da Ivani Nosan na izrecno zahtevo le-te dotičnih hranilnih knjižic ni izročila, izgovarjaje se z izmišljenimi zadržki. Dalje je obdolženka od Marije Čamež po zimi 1899-1900 prejela 40 kron, da bi jih naložila v mestni hranilnici ljubljanski, kar je tudi storila. Marija Čamež pustila je hranilno knjižico v shrambi Marije Kern in jej izročila še nadalje 140 kron tudi v svrhu naložitve v hranilnici. Kakor je iz dopisa mestne hranilnice ljubljanske razvidno, vloženih je bilo na knjižico št. 31.063. glasečo se na ime M. Čamež dne 15. maja 1900 40 K. Koji znesek pa je bil dne 26. septembra 1900 zopet dvignjen in sicer z obrestmi vred, tako da je dvigatelj prejel 40 K 13 h. Kak drugi znesek pa sploh ni bil vložen na to knjižico. Obdolženka Marija Kern prizna, da je omenjeno knjižico popolnoma realizirala, in tudi izročeni jej 140 K porabila. Obdolženka je torej z doslej navedenimi dejanji njej zaupano blago v vrednosti nad 100 K si prilastila in pridržala, kar hudodelstvo nezvestobe po § 183 k. z. utemeljuje. Glasom izpovedbe Marije Avsenik prosila je obdolženka pred 3 ali 4 leti, torej leta 1897 ali 1898 za posojilo 160 K, češ, da jih silno potrebuje, ker mora plačati pri tvrdki J. C. Mayer ta znesek, ako ga ne plača, morala bo plačati 20 K globe. Izročila jej je hranilno knjižico, da si je samo 160 K dvignila potem, ko je v njo, ki sprva ni hotela posojila dati, silila Hranilno knjižico ji je zopet izročila, izposojenega zneska jej pa kljub večkratnemu opominu ni hotela vrniti, izgovarjaje se jedenkrat, da ima sicer že 80 K za njo na novi knjižici naloženih in da ji bode to novo knjižico izročila, kadar bo 160 K naloženih imela, drugič, pa da nima denarja, da pa ji bode že vrnila. Obtoženka prizna, da je prejela 160 K posojila od Marije Avsenik, trdi pa, da je v istini imela plačati 160 K pri tvrdki J. C. Mayer. To pa ni resnično, ker po sporočilu te tvrdke ni Marija Kern niti pred 3 ali 4 leti, niti v zadnjem času nikakega blaga na upanje vzela — tedaj tudi ničesar plačati ni imela. Ker je obdolženka ta izmišljeni dolg še ugotavljala s tem, da mora sicer 20 K globe plačati, pripravila je Marijo Avsenik od tega, da ji je ta res 160 K posodila, ter je torej z zvitim prigovarjanjem od lete imenovani znesek izvabila. Da je imela že v začetku namen, Mariji Avsenik teh 160 K ne vrniti, je razvidno že iz navedenega, kakor tudi iz tega, da je na opomin Marije Avsenik, naj ji vrne posojeni denar, lažljivo se izgovarjala. To dejanje obdolženke ustanovi torej hudodelstvo goljufije po §§ 197, 200 kaz. zak. Tekom obravnave se je dokazalo, da si je Marija Kern v svojem življenju marsikaj privoščila čez mero. V svojem stanovanju je

imela, kakor so povedale priče, polno finih likerjev, cigaret. Imela je vedno pri rokah vino. Mestni magistrat je izjavil, da je bila Kernova udana pijančevanju. Imela je ljubavno razmerje z nekim 20letnim Dolencem iz Fužin, in jedna priča je trdila, da mu je mrsikaj podarila in da ga je vabila, naj jo vzame seboj v Ameriko. Na vprašanje predsednikovo ali kaj obžaluje svoja dejanja, odkimala je Kernova, da prav nič ne obžaluje. Naredila je vtis, kakor da je obračunala z življenjem. Mej poslušalci je bilo mnogo žensk in jedna je trdila, da je našla zlato uro, o kateri je trdila Kernova, da ji je bila ukradena. Porotniki so potrdili vsa glavna vprašanja, izvzemši ono, ako je Kernova tatvino fingirala. Marija Kernova je bila obsojena na štiri leta ječe. Zagovornik g. dr. Poček je vložil priziv.

Telefonska in brzovjavna poročila.

Dunaj, 12. junija. (C. B.) Cesar se je danes dopoldne ob 10. uri z dvornim vlakom odpeljal v Prago. Z istim vlakom se je odpeljal tudi ministerski predsednik Koerber. Ministra Rezek in Hartel sta odpotovala z jutranjim brzovlakom.

Dunaj, 12. junija. (C. B.) Cesar je potrdil zakon o zgradbi vodnih cest in uravnavi rek.

Dunaj, 12. junija. Upravno sodišče je zavrglo pritožbo šol. sveta v Vojniku in okolici v zadevah proti nemški šoli vojniški.

Praga, 12. junija. Priprave za cesarjev vsprejem so dovršene na celi črti. Vse mesto je v zastavah.

Lvov, 12. junija. Namestništvo je razpustilo zastop mesta Mielec radi zanemarjenega gospodarstva. Upravne posle je prevzel vladni komisar.

Berolin, 12. junija. Cesar Fran Josip je poslal grofu Waldersee daljšo brzovjavko, v kateri mu je čestital na spretnem in skrbnem vodstvu mejnarodnih čet.

Lipsko, 12. junija. Državno sodišče je zavrglo pritožbo Grassmannovo proti konfiskaciji njegove „morale“ in potrdilo prvotno razsodbo.

Pariz, 12. junija. V ministerskem svetu je naznanil mornariški minister Lancessan, da se vrne francosko vojaštvo 25. t. m. iz Kine.

London, 12. junija. Iz Kapstadta poročajo, da je dosedaj obolelo za kugo 684 oseb, od teh je umrlo 305 oseb.

London, 12. junija. Reuterjev urad javlja iz Tripolisa 9. t. m., da je umorjen sultan Ibrahim Wadai in s tem končana meščanska vojska.

London, 12. junija. „Standardu“ poročajo iz Durbanu, da se vrše mejburskimi vodji in Kitchenerjem važna pogajanja. Burskim voditeljem je na razpolago brzovjavna zveza za dogovor s Krügerjem. Sedaj se nahajajo v Standertonu in, pričakujejo Krügerjevega odgovora.

London, 12. junija. V nasprotju z vestjo „Standardovo“ javlja se iz Bruslja, da je veliki burski vojni svet v Pietretiefu pod poveljstvom Schalk Burgerja sklenil vojno energično nadaljevati.

Bruselj, 12. junija. Predsednik Krüger bode Bothovo soprogo pričakoval v Haagu, poslanik Leyds pa se ji bo peljal nasproti do Ostende.

Umrli so:
10. junija. Marija Marolt, sirota, 20 let, Emonska cesta 10. jetika.
11. junija. Marija Kalič, gostija, 69 let, Opekarska cesta 25. ostarelost. — Jurij Repovš, rudniški blagajničar, 62 let, Gosposke ulice 3, structura oesophagi.
V bolnišnici:
7. junija. Anton Majdič, pismonoše sin, 2 1/2, leta, Skarlatica.
8. junija. Marija Breznikar, babica, 46 let, srčna hiba. — Ivan Taboure, upokojeni c. kr. okr. tajnik, 61 let, pneumonia crouposa.
9. junija. Fortunat Hočevar, hlapec, 18 let, peritonitis purulenta.
V vojaški bolnišnici:
8. junija. Mihael Tosola, tambour, 24 let, jetika.

Žitne cene
dne 11. junija 1901.
(Termin.)

Na dunajski borzi:
Za 50 kilogramov.

Pšenica za junij	K 8-14	do 8-16
„ „ jesen	8-38	8-39
Rž za junij	7-95	8-00
„ „ jesen	7-30	7-31
Tursica za junij	5-63	5-64
„ „ juli-avgust	5-67	5-68
„ „ september-oktober	5-87	5-88
Oves za julij	8-10	8-20
„ „ jesen	6-45	6-46

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za oktober	8-10	8-11
Rž za oktober	6-88	6-89
Oves za oktober	6-09	6-10
Koruzka za junij	5-34	5-35
„ „ julij	5-41	5-42

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K 8-05	do 8-65
„ „ južne zel.	—	—
Rž	7-70	7-95
Ječmen	7-30	8-25
„ „ ob Tisi	7-20	8-25
Koruzka ogerska	5-75	5-85
Cinkvant	6-90	7-25
Oves srednji	7-80	8-10
Fizol	8-00	10-00

Meteorologično poročilo.
Višina nad morjem 306-2 m, srednji zračni tlak 736-0 mm.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
11 9 zveč.	733-3	23-6	sr. jug.	del. jasno	
12 7. zjutr.	733-7	16-8	brev.	del. oblač.	0-0
12 2. popol.	732-7	25-2	sr. jug	>	

Srednja večerajnja temperatura 20-0, normale: 17-3

Za ličenje kositernih predmetov, bronzovo imitacije, bronžiranje kipov iz mavca, bronžiranje ograj pri stopnicah, vse v najfinejši izvršitvi, priporočata se **BRATA EBERL** v Ljubljani, Franciš kanske ulice.
Vnanja naročila proti povzetju. 228 26 11-11

Na prodaj sta
2 križeva pota
jeden 95 cm. visok, velja gl. 65—,
drugi 150 cm. visok, velja gl. 250—
pri 552 12-6
FR. TOMAN-u,
podobarju in pozlatarju v Ljubljani, Valvazorjev trg št. 4.

Važno za posestva, ki imajo veliko košnje, so
kosilni stroji.
Kdor želi poskusiti s strojem kositi, mu postreže radovoljno podpisani proti nizki odškodnini. Stroj dela kakor najboljši kos-c.
Ima tudi naprodaj lepe **lorkširske prasce** in **pinčvaska teleta** od 4 mesecev do 1 leta stara.
St. Jurij pri Kranji. **A. Bergant** posestnik
595 3-3

ANT. PRESKER
krojač v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 6
se priporoča preč. duhovščini v izdelovanje vsakovrstne **duhovniške obleke** iz trpežnega in solidnega blaga po nizkih cenah.
Opozarja na veliko svojo zalogo **zgotovljene obleke** posebno na **haveloke** v največji izbiri po najnižjih cenah.
Dobavitelj uniform avstrijskega društva železniških uradnikov. 7 43

Štajerska ROGAČKA
KISELA VODA **Gempel** in Styria-vrelec SVETOVNOZNANA OSVEŽUJOČA PIJACA. Nepresegljiva zdravilna voda.
Zastopnik za Kranjsko: **Mihael Kastner** v Ljubljani. 351 35-10

F. P. Vidic & Co.
v Ljubljani
ponudijo po najnižji ceni poljubno množino
stavbinske opeke,
zarezne strešne opeke
(Strangfalz-Ziegel) in tem pripadajočo **stekleno zarežno opeko.**
Strešna okna iz litega železa.
Peči in štedilna ognjišča
(lastni izdelek). 586 3
Roman-cement in dovski Portland-cement
pa tudi vse druge za stavbe potrebne predmete.
Najnižje cene.

Dunajska borza.

Dne 12. junija.		Dne 11. junija.		Dunavske vravnave posojila l. 1878		Salmove srečke, 40 gld.	
Skupni državni dolg v notab	98-55	3-2 1/2 državne srečke l. 1854, 250 gld.	179-—	Zastavna pisma av. osr.sem.-kred.banke 4%	94-25	St. Genois srečke, 40 gld.	233-—
Skupni državni dolg v srebru	98-20	5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	171-—	Prijoritetne obveznice državne železnice	425-25	Waldsteinove srečke, 20 gld.	394-50
Avstrijska zlata renta 4%	118-05	Državne srečke l. 1864, 100 gld.	207-25	„ „ južne železnice 3%	345-50	Ljubljanske srečke	60-—
Avstrijska krona renta 4 1/2, 200 kron	96-—	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	95-—	„ „ južne železnice 5%	122-—	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	277-—
Avstrijska zlata renta 4%	118-05	Tisine srečke 4 1/2, 100 gld.	144-—	„ „ dolenskih železnice 4%	—	Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	6030-—
Ogerska krona renta 4 1/2, 200	93-—	Dunavske vravnave srečke 5%	258-—	Kreditne srečke, 100 gld.	399-—	Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	887-—
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1673-—			4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	397-—	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	105-25
Kreditne delnice, 160 gld.	688-25			Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	49-25	Splošna avstrijska stavbinska družba	157-—
London vista	240-17 1/2			Ogerskega	25-—	Montanska družba avstr. plan.	461-—
Wemski drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj. 117-47 1/2				Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	16-75	Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	440-—
				Rudolfove srečke, 10 gld.	58-—	Papirnih rubljev 100	263-25

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za srube pri trestanju, pri iztrestanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako trestanje.
Kuliantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
l., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kuranih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocoga obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.